

FAKFELAGSSAMSTARV

VEITA SJÁLVRÆÐI

Tá Hans Joensen bleiv formaður í Havnar Arbeidsmannafelag í 2003, kallaði hann hini arbeiðarafeløgini til fundar um felags samráðingar. Men talan var als ikki um eitt spildurnýtt hugskot. - Tað hevur verið mitt mál, líka síðani eg í 1997 varð valdur í nevndina í Havnar Arbeidsmannafelag, sigur hann.

Samstarv á ávíkavist tí privata og tí almenna arbeiðsmarknaðinum, sigur Hans Joensen.

Vildi samstarv

Tó at hann bæði er ivasamur um samanleggingar og eitt froytsk LO, so vissar Hans Joensen um, at hann er iðin fortalari fyri felags samráðingum og tøttum samstarvi millum feløgini.

– Tað hevur verið mitt mál, líka síðani eg í 1997 varð valdur í nevndina í Havnar Arbeidsmannafelag. Tá tær fyrstu sáttmálasamráðingarnar vóru eftir tað, undraði tað meg almikið, at vit ikki samráddust saman. Vit og feløgini úr Klaksvík sótu á Hafnia, meðan Føroya Arbeiðarafelag og Havnar Arbeiðskvinnufelag sótu á Hotel Føroyum. Eg helt tað vera hol í høvdið.

– Tá eg so sjálvur gjørdist formaður í felagnum í 2003, hugsaði eg, at tað skuldi so ikki liggja á mær, at eg ikki royndi samstarv. Eg kallaði so øll arbeiðarafeløgini til fundar, og á tí fundinum var hundrað prosent semja um, at vit skuldu samráðast saman, og at vit skuldu skipa okkum saman í okkurt formligt samstarv, sum kundi mótviga Vinnuhúsinum hjá arbeiðsgevarunum. Seinni hevði Sonja Jógvansdóttir frætt um fundin, og hon ringdi so og bjóðaði seg fram. Hetta var upprunin til Samtak. Tá vóru tað bara vit og Føroya Arbeiðarafelag, og seinni komu so fyrst Fiskimannafelagið og síðani feløgini í Klaksvík upp í, greiðir formaðurin í Havnar Arbeidsmannafelag frá.

Rudda heima fyrst

Í Vinnublaðnum hjá Sosialinum seinasta mánadag tók Georg F. Hansen, formaður í Føroya Arbeiðarafelag undir við Sonju Jógvansdóttir, samskipara í Samtaki, um at tað eru alt ov nógv fakfeløg á froytska arbeiðsmarknaðinum, men hann heldur tó ikki, at trupulleikin er so stórir á privata arbeiðsmarknaðinum, at hann er nøkur forðing fyri felags sáttmálasamráðingum.

– Vit eru ikki so nógv feløg á privata arbeiðsmarknaðinum, at tað bilar,

eftir hvørki einum degi ella einum ári. Vit mugu eisini fyrst rudda upp hjá okkum sjálvum, áðrenn vit fara at tosa um at leggja saman við onnur meginfeløg, tí sum er, eru ikki færri enn 35 limafeløg í Føroya Arbeiðarafelag. Vit mugu fyrst fáa tað talið munandi niður – eini fimm hevði verið hóskandi – áðrenn vit bjóða okkum fram at leggja saman við øðrum, sigur Georg F. Hansen.

Vaksandi undirtøka

Fyri fáum vikum síðani var evnið á dagsskrá á árliga

SAMTAK

Stigið varð tikið í 2006, og Samtak varð formliga stovnað í 2007 av Føroya Arbeiðarafelag og Havnar Arbeidsmannafelag við Sonju Jógvansdóttir sum samskipara. Seinni komu fyrst Føroya Fiskimannafelag og síðani Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag og Klaksvíkar Arbeidsmannafelag upp í. Arbeiðarafeløgini í Samtak hava saman samráðst um sáttmálar teirra á privata arbeiðsmarknaðinum og hava í hesum sambandi eisini samstarva tætt við Havnar Arbeiðskvinnufelag, sum ikki er partur av Samtaki.

Feløgini í Samtak telja til samans umleið 6800 limir, harav teir 5800 eru í arbeiðarafeløgnum:

Føroya Arbeiðarafelag, 4500 limir.

Havnar Arbeidsmannafelag, 800 limir.

Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag, 250 limir.

Klaksvíkar Arbeidsmannafelag, 250 limir.

Føroya Fiskimannafelag, 1000 limir.

Havnar Arbeiðskvinnufelag við sínum umleið 400 limum er við í fakfelagssamstarvi á almenna arbeiðsmarknaðinum.

men fimm av teimum eru arbeiðarafeløg. Tað eigur at bera til at leggja tey saman, men tað verður ikki gjørt

limafelagsfundinum hjá Føroya Arbeiðarafelag.

– Eg kann staðfesta, at nógv eru fyri at leggja lokal-

feløg saman, og at talið av teimum, sum eru fyri, økist ár undan ári, so eg vænti, at tað skjótt fer at bragda. Vit síggja eisini gongdina í øðrum londum. Danska NNE, sum vit samstarva tætt við, er nú sett saman av bara fimm regionalum feløgum. Tá tey kunnu vera so fá, so kunnu vit sjálvsagt eisini.

– Tó kann okkara bygnaður ikki heilt samanberast við tann danska, tí søgan aftan fyri feløgini er so ymisk. Vit hava so nógv feløg, tí samferðsluviðurskiptini og samskiptið var so vánaligt, tá fakfelagsrørslan tók seg upp í Føroyum. Tí var tað neyðugt við einum lokalum fakfelag nærum í hvørjari bygd, sigur Georg F. Hansen.

Tá tað kemur til tættari samstarv millum meginfeløgini serliga við atlit til felags samráðingar, er hann samdur við Hans Joensen um, at samstørvini á privata og almenna arbeiðsmarknaðinum skulu vera atskild.

Limatalið minkar

Eisini tey bæði feløgini í Klaksvík vilja varðveita sítt sjálvræði í einum tættari samstarvi millum feløgini á privata arbeiðsmarknaðinum. Men meðan Arthur Guðjónsson, formaður í Klaksvíkar Arbeidsmannafelag, ikki sær nakra orsök til samanleggingar í stórum stíli, so heldur Jastrid W. Niclasen, forkvinna í Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag, at gongdin fer at verða tann vegin.

– Ja, tað rokni eg við. Limatalið bara minkar hjá øllum feløgnum, og tí verður tað náttúrligt, at tey fara at leggja saman. Men eg vænti tó ongar beinleiðis sam-

anleggingar tey fyrstu árin, og fyri okkara viðkomandi er tað heldur ongin orsök at skrumbla nakra samanlegging ígjøgnum, sigur Jastrid W. Niclasen.

Hon heldur sítt eigna felag standa sterkari, tí tað er við í Samtaki, og heldur, at eitt breiðari samstarv, har øll arbeiðarafeløgini og handverkarafeløgini eru við, bara kann gera tey øll somul enn sterkari. Men um samstarvið skal gerast so bindandi, at tað verður eitt LO, ivast hon tó í.

– Aftur her kann nógv broytast við árunum, men fyribils haldi eg, at vit skulu halda fast í tann samstarvsleistin, sum vit hava í Samtaki, har hvørt einstakt felag hevur sjálvstøðugan avgerðarrætt, so at feløgini mugu vera samd um felags útspøl, sigur Jastrid W. Niclasen.

Nóg gott sum er

Arthur Guðjónsson heldur, at feløgini hava tað fint, sum tey síggja út nú, men hevur onki ímóti einum breiðari samstarvi í sambandi við sáttmálasamráðingarnar, soleiðis at øll arbeiðarafeløgini og handverkararnir samráðast saman.

– Men bæði í Samtaki í verandi líki og við einum breiðari samstarvi skal tað vera soleiðis, at tað eru formenninir, sum ráða. Fæst eitt slíkt samstarv at rigga, so er tað fint, men tað er ikki vist, at tað endiliga skal enda við einum LO, sigur formaðurin í Klaksvíkar Arbeiðsmannafelag.

Jastrid W. Niclasen, forkvinna í Klaksvíkar Arbeiðskvinnufelag, sær fyrst sær, at talið av fakfeløgum á privata arbeiðsmarknaðinum fer at minka, sum frá líður. – Limatalið bara minkar hjá øllum feløgnum, og tí verður tað náttúrligt, at tey fara at leggja saman. Men eg vænti tó ongar beinleiðis samanleggingar tey fyrstu árin, sigur hon

Arthur Guðjónsson, formaður í Klaksvíkar Arbeidsmannafelag, heldur onga orsök vera til at leggja fakfeløg saman. Hann hevur tó onki ímóti at starva saman um sáttmálasamráðingar. – Men bæði í Samtak í verandi líki og við einum breiðari samstarvi skal tað vera soleiðis, at tað eru formenninir, sum ráða